

Una biografia recuperada

Francesc Paradaltas i Pintó (1808-1887) va néixer a Barcelona en el si d'una nissaga d'argenters. Era fill d'un menestral afrancesat que va participar en l'apertura de la Casa de Moneda de Barcelona durant l'ocupació francesa. Aquest context familiar va marcar el futur de Paradaltas que va estudiar a França i que, al seu retorn, s'examinà amb èxit com a mestre argenter i obtingué el títol oficial d'assajador de metalls.

El prematur traspàs del seu progenitor va precipitar la cerca d'un camí professional que el va allunyar de l'obrador familiar del carrer de l'Argenteria. Així, va començar a treballar com assajador a la Casa de Moneda reoberta per la Diputació de Barcelona. A més, també va ingressar en dues influents corporacions amb les que restaria vinculat tota la seva vida. Una, la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, de la que fou docent i acadèmic i, finalment, president. L'altra, la Societat Econòmica Barcelonesa d'Amics del País, de la que va ser un dels primers socis en la seva segona etapa de funcionament.

La conservació al Museu Nacional d'un petit fons documental personal d'aquest personatge, tan important en matèria monetària com malauradament oblidat, ha empès a reivindicar la seva biografia entre el destacat grup d'emprenedors catalans protagonistes de la introducció de la Revolució Industrial a l'Espanya isabelina.

La inicial "P" de Paradaltas, un dels dos assajadors de la seca de Barcelona, figura en aquesta pesseta d'Isabel II de 1836. Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Un Museu compromès

Vestíbul de la la Biblioteca Joaquim Folch i Torres

i T. +34 93 622 03 60
biblioteca@museunacional.cat

🕒 Dilluns i divendres, de 9.30 a 15 h
De dimarts a dijous, de 9.30 a 18 h
Tancat: 1 de gener i 25 de desembre

M L1, L3 (Espanya)

🚶 55, 150

🚶 L8, R5, R50, R6, R60, S3, S4, S8, S9 (Espanya)

P Gratuït

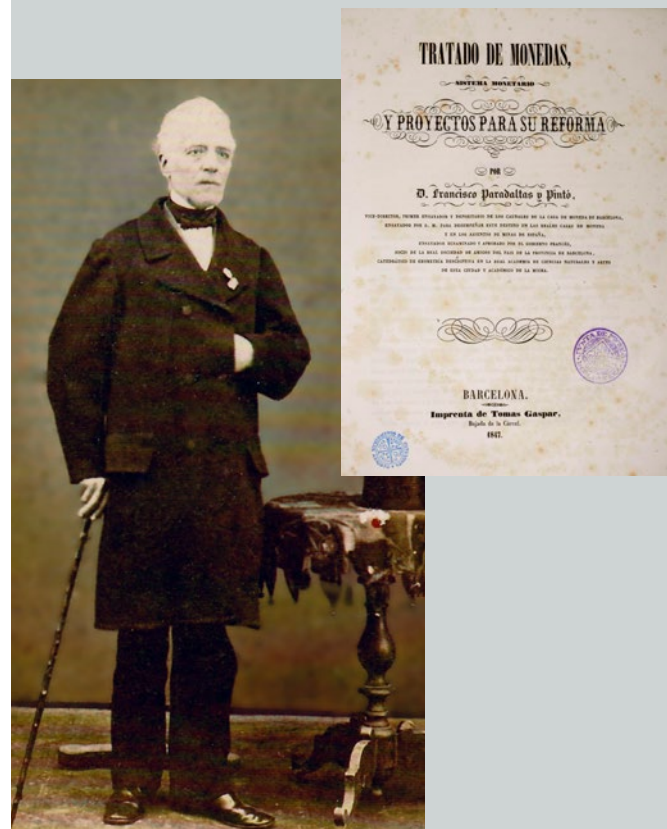
Imatge de portada: Francesc Paradaltas i Pintó. Barcelona, 1887 i portada del *Tratado de monedas*, Barcelona, 1847 (Arxíu família Alabau i Biblioteca Joaquim Folch i Torres).

MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

Exposició

Francesc Paradaltas, un reformista català davant la moneda espanyola

1 de desembre 2021 – 1 de març 2022

BIBLIOTECA JOAQUIM FOLCH I TORRES

Èxits i frustracions d'un reformista

Tres afortunades coincidències van coadjuvar-se en la forja de Paradaltas com un destacat reformista en matèria monetària. La primera va ser la seva personalitat i les circumstàncies familiars. La segona, l'experiència de modernitat, coneixement i avenços tecnològics i científics obtinguts a França. La tercera, el context receptiu i dinàmic de la Barcelona de la primera Revolució Industrial.

En l'àmbit teòric va esdevenir un apassionat publicista sobre la reforma de la moneda, la modernització de la seva fabricació i la defensa de la utilitat de la Casa de Moneda de Barcelona. Així, va publicar un parell de llibres i en va deixar un d'inèdit, ara recuperat, a més de nombrosos informes redactats a petició d'instàncies governatives o de les corporacions a les que pertanyia.

En l'àmbit pràctic, es va mostrar tenaç a l'hora d'impulsar i implementar les mesures de conversió de les antigues cases de moneda en modernes fàbriques de diner. Entre els èxits en aquest camp destaquen la construcció a Barcelona de premses automàtiques d'encunyació mogudes a vapor, així com l'aplicació de diferents mètodes d'optimitzar el refinament i la ductilitat del metall.

La seva carrera en el sector públic va transcórrer com a vocal de la Junta de Moneda i com a tècnic i director de les cases de moneda de Barcelona, Segòvia i Madrid. En aquesta darrera, ja en el zenit de la carrera, va veure frustrades les seves ànsies reformistes i, després de ser relegat a la de Sevilla, es va retirar de la vida pública.

Premsa automàtica d'encunyació de moneda reproduïda a l'obra de Paradaltas. *Memoria acerca de la antigüedad y utilidad de la Casa de Moneda de Barcelona*, 1845. Gabinet Numismàtic de Catalunya.

Làmina I publicada al *Tratado de monedas* de Paradaltas (Barcelona, 1847) i prova d'impremta inèdita finalment no publicada de la làmina 5 de la mateixa obra. Gabinet Numismàtic de Catalunya.

Rere la pista d'unes làmines...

En el fons documental del Gabinet Numismàtic de Catalunya hi ha algunes làmines amb monedes. La majoria procedeixen d'obres conegudes. D'entre totes se n'han pogut agrupar sis amb idèntiques característiques formals. Una d'elles ha pogut ser identificada com la làmina I del *Tratado de monedas* publicat per Paradaltas el 1847. Les altres cinc presenten, d'una banda, idèntiques característiques formals i d'impressió que l'anterior però, en canvi, tenen una numeració correlativa amb una tipografia diferent i no consten en l'edició esmentada. Tampoc es troben en cap altra obra coneguda. Quin és el misteri d'aquestes làmines extravagants?

La solució de la incògnita l'aporta un anunci, aparegut a la premsa el 1847, en el que s'obria la subscripció del llibre en dos volums que Paradaltas havia de publicar de manera imminent. La primera part de l'obra que s'anuncia coincideix amb l'edició del *Tratado* de 1847. En canvi, la segona part pretenia ser un ambiciós promptuari que havia de recollir, en una cinquantena de làmines, monedes d'arreu del món amb les seves característiques. Aquesta obra no es va editar mai, tot i que en l'anunci es diu que ja hi havia algunes làmines gravades. Aquestes darreres són, sens dubte, les que ara s'identifiquen i es presenten per primer cop com a les peces úniques que són.

Textos en castellano disponibles en la web del Museo
English texts available at the Museum's website

Crèdits

Comissariat: Albert Estrada-Rius, conservador en cap del Gabinet Numismàtic de Catalunya
Fotografies: Marta Mérida